

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221205007
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7221205007.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobkyne: A. B., bytom v C., D. X, zastúpená JUDr. Jánom Spišákom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Idanská 17, proti žalovanému: AUTOLUX KOŠICE, spol. s r.o., so sídlom v Košiciach, Cintorínska 7, IČO: 31 670 776, zastúpený JUDr. Tomášom Turcsányim, advokátom so sídlom v Košiciach, Krmanova 14, o zaplatenie 1.440 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Košice II sp.zn. 12C/14/2021 zo dňa 7. decembra 2022

rozhodol:

P o t v r d u j e rozsudok Okresného súdu Košice II č.k. 12C/14/2021-50 zo dňa 7. decembra 2022 .

Žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (toho času Mestský súd Košice; ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom č.k. 12C/14/2021-50 zo dňa 7. decembra 2022 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 1.440 € s príslušenstvom s odôvodnením, že dňa 24.6.2019 si u žalobcu dala opraviť svoje osobné motorové vozidlo zn. Toyota Land Cruiser, EČV C. XXXXX, ktoré počas opravy bolo u žalovaného poškodené krupobitím dňa 27.6.2019. Osobne si dňa 29.7.2019 uplatnila u žalovaného nárok na náhradu škody, žalovaný s ňou spísal listinu „rekapitulácia zákazky č. A., pričom jej ústne prisľúbil, že ju bude kontaktovať do konca roka 2019, k čomu však nedošlo. Listom zo dňa 19.1.2021 jej žalovaný oznámil, že škoda na motorovom vozidle nesúvisí s jeho činnosťou. Žalobkyňa si nechala opraviť poškodené motorové vozidlo v spoločnosti AutoPreliachiny s.r.o. v Prešove, za čo uhradila sumu 1.440 €. Predžalobnou výzvou zo dňa 21.6.2021 doručenou žalovanému dňa 24.6.2021 vyzvala žalovaného na úhradu tejto sumy, ako aj nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 164,48 €, avšak bezvýsledne.

3. Bral zreteľ aj na stanovisko žalovaného vyjadrené už v odpore proti platobnému rozkazu, ktorý namietal, že ku škode na motorovom vozidle žalobkyne by došlo aj inak, teda aj v prípade, ak by v danom čase predmetné motorové vozidlo nebolo v priestoroch prevádzky žalovaného. V danom čase totiž na území Mesta Košice bolo poškodených v dôsledku krupobitia stovky až tisíce osobných motorových vozidiel. Žalovaný nemohol nijakým spôsobom zabrániť, aby táto škoda na osobnom motorovom vozidle vznikla, preto nenesie zodpovednosť za škodu na predmetnom motorovom vozidle. Jednalo sa o živelnú pohromu v podobe krupobitia. Podotkol, že vykonával opravy motorových vozidiel poškodených počas krupobitia u tých klientov, ktorí mu za predmetnú opravu zaplatili alebo mali uzatvorené havarijné poistenie vzťahujúce sa aj na živelnú pohromu.

4. Medzi sporovými stranami nebolo sporné, že žalovaný prevzal osobné motorové vozidlo žalobkyne za účelom splnenia svojho záväzku, jeho opravy z dôvodu úniku prevádzkovej kvapaliny, teda vznikol tu záväzkový vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným. Rovnako tak nebolo sporné, že v čase keď sa predmetné motorové vozidlo nachádzalo u žalovaného (za účelom jeho opravy) došlo k jeho poškodeniu v dôsledku krupobitia, pričom toto motorové vozidlo nemalo uzavreté havarijné poistenie pre prípad živelnej pohromy. Spornou medzi sporovými stranami bola skutočnosť, či sa žalovaný mohol zbaviť osobitnej zodpovednosti za škodu.

5. Súd vec právne posúdil podľa § 421 Občianskeho zákonníka, v ktorom ustanovení je upravená osobitná zodpovednosť za škodu, ktorej základným predpokladom nie je protiprávny úkon škodcu, ale kvalifikovaná udalosť uvedená v zákone. Poukázal na predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu podľa tohto ustanovenia, ktorými sú: a) existencia záväzkového vzťahu medzi zodpovedným subjektom a poškodeným, b) škodová udalosť, ktorá spôsobila poškodenie, a ktorá nastala v dobe, keď bola vec prevzatá za účelom plnenia záväzku, do okamihu vrátenia, c) škoda na prevzatej veci, d) príčinná súvislosť medzi a a b.

6. Vychádzal z úvahy, že zodpovedný subjekt sa svojej zodpovednosti môže zbaviť vtedy, ak preukáže, že by škode došlo aj inak, t.j. že by škode došlo v ich prípade, keby k prevzatiu veci za účelom splnenia záväzku nedošlo s tým, že existenciu liberačného dôvodu musí preukázať zodpovedný subjekt. Mal za to, že k takejto situácii môže dôjsť následkom vnútorných príčin, ktoré spočívajú v povahe samotnej veci alebo následkom vonkajších príčin napr. živelných pohrôm a predpokladom zbavenia sa zodpovednosti je, že k rovnakej škode by neodvratne došlo aj vtedy, ak by vec nebola prevzatá na vykonanie záväzku.

7. Vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že tu existuje osobitná zodpovednosť žalovaného, ako subjektu, ktorý prevzal osobné motorové vozidlo žalobkyne za účelom jeho opravy. Medzi sporovými stranami totiž nebolo sporné, že žalovaný ako podnikateľ, prevzal motorové vozidlo žalobkyne za účelom jeho opravy, teda existuje tu osobitný záväzkový vzťah sporových strán. Zároveň nebolo sporné, že v čase plnenia záväzku (opravy osobného motorového vozidla) došlo ku škode na tomto motorovom vozidle. Tiež nebolo medzi sporovými stranami sporné, že príčinou tejto škoda bola tzv. „vis maior“ teda okolnosť vyššej moci, konkrétne krupobitie. Preto súd uzavrel, že pokiaľ žalovaný ako zodpovedný subjekt uplatnil tento liberačný dôvod, zbavil sa osobitnej zodpovednosti za škodu. Neobstojí tvrdenie žalobkyne, že si žalovaný nesplnil prevenčnú povinnosť, keď jednak neupozornil žalobkyňu pri prevzatí veci, že za škodu nezodpovedá v prípade živelnej pohromy a že nezabránil jej vzniku, napr. zakrytím motorového vozidla. Práve vyššia moc, v danom prípade živelná pohroma je tzv. liberačným dôvodom, dôvodom zbavenia sa zodpovednosti zodpovedným subjektom. Žalovaný nemohol túto okolnosť nijako predvídať, preto na ňu ani nemohol nijako žalovanú upozorniť. Je zrejmé, že ku škode na vozidle by došlo, aj keby nedošlo k jeho odovzdaniu za účelom splnenia záväzku. Preto u žalovaného, ktorý preukázal liberačný dôvod (živelnú pohromu- krupobitie), došlo k zbaveniu jeho zodpovednosti za škodu vzniknutú na osobnom motorovom vozidle, prevzatom od žalobkyne za účelom jeho opravy.

8. Súd v konaní uplatnil sudcovskú koncentráciu, keď na návrh žalobkyne na vykonanie dôkazu jej výsluchom a vyžiadanim správ z SHMÚ, neprihliadol, nakoľko tieto návrhy žalobkyňa neuplatnila v lehote podľa § 167 CSP, teda v lehote určenej súdom uznesením zo dňa 1.3.2022. Vzhľadom na procesnú obranu žalovaného od počiatku konania (liberácia jeho zodpovednosti za vzniknutú škodu pre krupobitie) mohla žalobkyňa uplatniť prostriedky procesného úroku skôr, nie až na samotnom pojednávaní. Spravujúc sa vyššie uvedenými úvahami, súd na návrhy žalobkyne na dokazovanie neprihliadol a žalobu, z dôvodu existencie liberačného dôvodu na strane žalovaného, ako nedôvodnú zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania súd v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalovaný má proti žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko bol v konaní plne úspešný. O výške trov konania bude po právoplatnosti tohto rozsudku rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

10. Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

11.1. Ako prvé žalobkyňa zdôraznila, že strana sporu má právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, kde citovala z uznesenia NS SR sp.zn. 2MCdo/7/2009.

Poukázala na skutočnosti, ktoré uvádzala v konaní, a ktoré neboli medzi stranami sporné (že si dňa 24.6.2019 dala opraviť svoje motorové vozidlo u žalovaného, počas doby opravy došlo k poškodeniu vozidla krupobitím, uplatnila si u žalovaného nárok na náhradu škody, avšak ten reagoval tak, že škoda nesúvisí s jeho činnosťou, preto si dala vozidlo opraviť a v konaní si uplatňuje náhradu škody pozostávajúcu z nákladov na opravu a nákladov spojených s vymáhaním tejto pohľadávky). Zodpovednosť žalovaného za škodu na vozidle je podľa odvolateľky daná podľa ust. § 420 ods. 1 a § 421, pričom rozsah náhrady je daný podľa § 442 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

11.2. Odvolateľka poukázala na priebeh pojednávania konaného dňa 7.12.2022, ktorého sa žalobkyňa nezúčastnila z dôvodu chrípkového ochorenia a jej neprítomnosť ospravedlnil jej právny zástupca. Právny zástupca žalobkyne vzhľadom na vývin tvrdení žalovanej strany na pojednávaní navrhol vykonať dokazovanie výsluchom žalobkyne, a to na skutočnosť, či by ku škode na jej motorovom vozidle došlo v inkriminovanom čase aj inak, a zároveň navrhol obstarat' účtovníctvo žalovaného na zistenie, akou formou boli hrazené opravy na iných motorových vozidlách poškodených krupobitím. Súd prvej inštancie s poukazom na sudcovskú koncentráciu navrhované dôkazy zamietol napriek tomu, že predtým strany vyzval na návrhy na doplnenie dokazovania. Má za to, že súd mal postupovať podľa ust. § 181 ods. 4 CSP a nevhodne použil ust. § 167 ods. 4 CSP ako dôvod na zamietnutie dôkazných návrhov právneho zástupcu žalobkyne.

11.3. Žalobkyňa namieta porušenie ustanovení uvedených v článku 2 ods. 1, 2, 3 CSP sú rozhodnutím súdu bol porušený princíp právnej istoty a legitímne očakávania, že spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Žalobkyňa namieta tvrdenie súdu, že živelná pohroma je v danom prípade, tzv. liberačným dôvodom a ku škode na vozidle by došlo, aj keby nedošlo k jeho odovzdaniu za účelom splnenia záväzku. Uvedené nie je v súlade s ustálenou súdnou praxou ani so skutkovým a právnym stavom danej veci. Žalobkyňa pripojila prehlásenia susedov žalobkyne z Ovocnej ulice v Košiciach, z ktorých vyplýva, že dňa 27.6.2019 nedošlo krupobitím k poškodeniu ich vozidiel ani iných vozidiel na Ovocnej ulici v Košiciach a svoje prehlásenie, ktoré nemohla uviesť na pojednávaní, že daného dňa nebolo poškodené krupobitím ani jej druhé vozidlo, ktoré parkovala v čase krupobitia pred svojim domom, teda na obvyklom mieste parkovania aj poškodeného vozidla. Z uvedeného vyplýva, že ak by žalovaný neprevzal vozidlo na opravu parkovala by ho pred svojim domom a nedošlo by k poškodeniu tohto vozidla krupobitím. Má za to, že súd vydal rozhodnutie, ktoré je v rozpore s rozhodovacou praxou súdov, a to konkrétne s publikovaným stanoviskom Najvyššieho súdu ČSR č. R2/1987 a R12/1989, podľa ktorého posúdenie významu, že ku škode mohlo dôjsť aj inak z vonkajších príčin, napr. pri živelnej pohrome ide o to, či by sa vplyv živelnej pohromy prejavil, aj keby organizácia vec k vykonaniu služby neprevzala. Rovnako žalobkyňa poukázala na komentáre k Občianskemu zákonníku k výkladu ust. § 421, z ktorých vyplýva, že k liberácii môže dôjsť iba vtedy, ak žalovaný preukáže, že ku škode na veci by došlo aj inak v dôsledku, či už vnútorných príčin spočívajúcich napr. v povahe samotnej veci alebo vonkajších príčin, ktorých vplyv by sa prejavil rovnakou mierou aj vtedy, ak by vec nebola prevzatá na plnenie záväzku. V danom prípade, ak by vec nebola prevzatá žalovaným nedošlo by k jej poškodeniu, keďže vozidlá na Ovocnej ulici v Košiciach neboli krupobitím poškodené.

11.4. Žalobkyňa zároveň poukázala na postup žalovaného potom ako si uňho uplatnila nárok na náhradu škody, ktorý považuje za účelový vo vzťahu k plynutiu premlčacích lehôt.

12.1. K podanému odvolaniu sa žalovaný vyjadril písomne tak, že za vzniknutú škodu nezodpovedá a navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalobkyne zamietol ako nedôvodné.

12.2. V prvom rade poukázal na to, že žalobkyňa poukazuje na viaceré skutočnosti a listiny doložené a uvádzané až po vydaní rozsudku súdu prvej inštancie napriek tomu, že tieto skutočnosti mohla uviesť a predložiť dôkazy už pred súdom prvej inštancie, preto sa v danom prípade mala uplatniť koncentračná zásada konania v zmysle § 153 ods. 1 a 2 CSP, keďže žalobkyňa bola riadne poučená. Odvolací súd by na žalobkyňou neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy nemal prihliadať.

12.3. Žalovaný má za to, že príčinou vzniknutej škody bola, tzv. „vis maior“, teda okolnosť vyššej moci – krupobitie, preto si ako zodpovedný subjekt uplatnil tento liberačný dôvod, čím sa zbavil osobitnej

zodpovednosti za škodu vyplývajúcej z § 421 OZ. Neobstojí tvrdenie žalobkyne, že si nespĺnil prevenčnú povinnosť, keď ju neupozornil pri prevzatí veci, že nezodpovedá za škodu v prípade živelnej pohromy, keďže takúto okolnosť nemohol predvídať, a teda ani žalobkyňu upozorniť.

12.4. Žalovaný má za to, že ku škode vozidla by došlo aj, keby nedošlo k jeho odovzdaniu za účelom splnenia záväzku a žalobkyňa iba špekulatívne uvádza, že ak by vozidlo bolo v čase krupobitia pred jej domom ku škode by nedošlo. Žalobkyňa však nevie s istotou preukázať, že by v danej dobe nebola s motorovým vozidlom niekde inde, a teda napr. na mieste, kde by ku škode došlo tiež, nakoľko krupobitie v danom čase sa prehnalo mestom Košice neočakávane a na viacerých miestach na čo sa nedalo pripraviť, a v dôsledku čoho boli poškodené stovky možno až tisíce vozidiel. S poukazom na uvedené žalovaný má za to, že bol preukázaný liberačný dôvod a nárok žalobkyne považuje za nedôvodný.

12.5. Napokon poukázal na to, že pokiaľ by žalobkyňa mala poisťné krytie v rámci havarijného poistenia nemusela by uhrádzať opravu z vlastných nákladov.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

14. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

15. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 11. júna 2024 o 09.15 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 207, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 04.06.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

16. Žalobkyňa v odvolaní (vychádzajúc z ňou označených dôvodov aj z obsahu odvolania) uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b/), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (g/) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

17. Odvolací súd dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené.

18. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. Rozhodnutiu súdu v napadnutom rozsahu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP.

19. Súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, aplikoval správnu právnu normu na zistený skutkový stav, ktorú aj správne interpretoval na daný prípad. Nemožno súdu vytknúť, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

20. K odvolacej námietke žalobkyne, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je dostatočné, odvolací súd uvádza, že aj keď právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, v danom prípade rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí podľa ust. §

220 ods. 2 CSP a nemožno ho považovať za nepreskúmateľný. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k svojmu záveru s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci. V danom prípade tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP ako sa domnievala odvolateľka.

21. Svoje úvahy, ako dospel k svojim skutkovým a právnym záverom, súd podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval, a preto mu nemožno vytýkať, že by jeho rozhodnutie bolo arbitrárne. Odvolací súd považuje dôvody rozsudku za správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce, s ktorými sa stotožňuje a na tieto odkazuje.

22. Odvolací súd nezistil ani žiadnu inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (pričom žalobkyňa nekonkretizovala v odvolaní v čom by mala spočívať), teda nedošlo ani k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

23. Počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky žalobkyne nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku v napadnutom rozsahu a nie sú spôsobilé prívodiť zmenu napadnutého rozsudku.

24. Predmetom konania je nárok uplatnený titulom náhrady škody v zmysle § 421 OZ, nakoľko žalovaný prevzal osobné motorové vozidlo žalobkyne za účelom splnenia svojho záväzku (jeho opravy), pričom nebolo sporné, že v čase keď sa predmetné motorové vozidlo nachádzalo u žalovaného došlo k jeho poškodeniu v dôsledku krupobitia. Spornou medzi sporovými stranami bola skutočnosť, či sa žalovaný mohol zbaviť osobitnej zodpovednosti za škodu.

25. Súd žalobu zamietol s odôvodnením, že žalovaný sa zbavil osobitnej zodpovednosti za škodu, keď preukázal liberačný dôvod - živelnú pohromu- krupobitie a je zrejmé, že ku škode na vozidle by došlo, aj keby vozidlo nebolo odovzdané žalovanému za účelom splnenia záväzku.

26. Odvolací súd sa so záverom súdu prvej inštancie stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobkyne odvolací súd uvádza nasledovné:

27. Podľa § 421 OZ každý, kto od iného prevzal vec, ktorá má byť predmetom jeho záväzku, zodpovedá za jej poškodenie, stratu alebo zničenie, ibaže by ku škode došlo aj inak.

28. Súd prvej inštancie správne posúdil splnenie základných predpokladov osobitnej zodpovednosť za škodu podľa § 421 Občianskeho zákonníka v preskúvanom prípade.

29. Vzhľadom na procesnú obranu žalovaného následne správne zameral svoje úvahy na posúdenie, či v tomto konkrétnom prípade žalovaný, ako zodpovedný subjekt preukázal, že by ku škode došlo aj inak (ako jedinou možnosť, kedy sa svojej zodpovednosti môže zbaviť), t.j. že by ku škode došlo aj v prípade, keby k prevzatíu veci za účelom splnenia záväzku nedošlo.

30. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil aj to, že existenciu liberačného dôvodu musí preukázať zodpovedný subjekt, t.j. v danom prípade žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno na preukázanie jeho tvrdenia, že k poškodeniu došlo následkom vonkajších príčin- živelnej pohromy a k rovnakej škode by neodvratne došlo aj vtedy, ak by vec nebola prevzatá na vykonanie záväzku.

31. Odvolací súd tu poukazuje na ustanovenia CSP upravujúce, tzv. procesné bremená, a to povinnosť tvrdenia a dôkazu. Bremeno tvrdenia spočíva v tom, že strana sporu, ktorý má povinnosť tvrdenia nesie tiež zodpovednosť za to, že sa súd skutočnú potrebnú skutočnosť dozvie. Ak toto bremeno neunesie, prejaví sa to z jeho strany negatívne na výsledku sporu. Dôkazná povinnosť je povinnosť strany sporu označiť dôkazné prostriedky k preukázaniu tvrdých skutočností. Táto spočíva v povinnosti dokazovať skutkové okolnosti predpokladané právnou normou, na základe ktorej strana uplatňuje deklarované právo. Pokiaľ dôkazné bremeno neunesie, prejaví sa to v procesnej rovine v podobe neúspechu v spore. Dôkazné bremeno vždy zaťažuje toho účastníka,

ktorý má v konečnej fáze procesu dokázať pravdivosť určitého tvrdenia, ktorým odôvodňuje svoj návrh prednesený súdu.

32. V civilnom procese ďalej platí aj tzv. prejednacía zásada. Vo všeobecnosti podľa tejto zásady je záležitosťou procesných strán, aké predložia skutkové podklady vrátane dôkazov. Tvrdiť skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci a navrhovať dôkazy tieto skutočnosti podporujúce je tak výlučne vecou strán sporu a každá zo strán nesie procesnú zodpovednosť za to, že svojimi tvrdeniami vnesie do procesu skutkový materiál, ktorý bude v súlade s jej procesnými záujmami. Úspech v spore je možný len za náležitej podpory legitímnosti nároku alebo obrany prostredníctvom dôkazov, ktoré strany predložia. Súd je oprávnený založiť rozhodnutie na skutočnostiach predložených procesnými stranami, a to čo strany nepredložia nemôže brať za základ pre svoje rozhodovanie. Stranám sporu teda hrozí, pri nesplnení dôkaznej povinnosti a pri neunesení dôkazného bremena opierajúc sa o pravidlo „*iden este non este aut non probari*“ (čo nie je dokázané, neexistuje) nepriaznivé rozhodnutie vo veci samej.

33. Dôkazné bremeno je teda inštitútom procesného práva, ktoré stíha tú stranu, v ktorej záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená, bola v konaní skutočne preukázaná.

34. V zmysle vyššie uvedených úvah zaťažovalo dôkazné bremeno žalovaného, aby preukázal svoje tvrdenie, že k poškodeniu došlo následkom vonkajších príčin- živelnej pohromy a k rovnakej škode by neodvratne došlo aj vtedy, ak by vec nebola prevzatá na vykonanie záväzku. Žalovaný toto dôkazné bremeno uniesol, keďže od počiatku tvrdil, že vozidlo poškodilo krupobitie, ktoré v danom čase poškodilo na území mesta Košice veľké množstvo motorových vozidiel (ale aj iných objektov), čo bola všeobecne známa skutočnosť, ktorú žalobkyňa v konaní nespochybňovala. Žalobkyňa nerozporovala uvedené tvrdenie žalovaného o existencii ním tvrdeného liberačného dôvodu – existencii živelnej pohromy, v dôsledku ktorej by k rovnakej škode neodvratne došlo aj vtedy, ak by vec nebola prevzatá na vykonanie záväzku. Žalobkyňa v reakcii na procesnú obranu žalovaného použila iné prostriedky procesného útoku, keď namietala, že ju žalovaný neupozornil pri prenechaní vozidla, že nezodpovedá za škodu spôsobenú živelnou udalosťou, ako aj že žalovaný si nesplnil svoju prevenčnú povinnosť (s ktorými sa súd prvej inštancie správne vysporiadal).

35. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v Civilnom sporovom poriadku samotnými pojmami procesný útok a procesná obrana zákonodarca zdôrazňuje kontradiktórnosť procesného postavenia protistrán v sporovom konaní. Ustanovenia § 149 až 154 CSP predstavujú, inštitucionálne prehĺbenie sporovosti konania upraveného v Civilnom sporovom poriadku, pričom ich cieľom je prispieť k zefektívneniu, zrýchleniu a zhospodárneniu sporového konania. Nová právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Porušenie povinnosti tvrdenia sa považuje za procesnú pasivitu strany sporu, ktorá má za následok procesnú sankciu vo forme buď nespornosti nepopretých skutkových tvrdení protistrany (§ 151 ods. 1 CSP) alebo neúčinnosti nekvalifikovaného popretia skutkového tvrdenia protistrany (§ 151 ods. 2 CSP).

36. Súd prvej inštancie správne aplikoval aj sudcovskú koncentráciu konania, ktorá predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania a tvorí jednotu s jedným z nosných princípov novej právnej úpravy sporového konania, a to s princípom arbitrárneho poriadku. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany (teda najmä skutkové tvrdenia, popretia skutkových tvrdení, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom a hmotnoprávne námietky) nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať, a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy.

37. Súdu nemožno vytýkať, že v konaní uplatnil sudcovskú koncentráciu, keď na návrh žalobkyne na vykonanie dôkazu jej výsluchom a vyžiadanim správ z SHMÚ neprihliadol, nakoľko tieto návrhy

žalobkyňa neuplatnila v lehote podľa § 167 CSP, teda v lehote určenej súdom uznesením zo dňa 1.3.2022. Jej uplatnenie správne odôvodnil poukazom na procesnú obranu žalovaného, ktorý od počiatku konania (liberácia jeho zodpovednosti za vzniknutú škodu pre krupobitie), preto mohla žalobkyňa uplatniť v reakcii na obranu žalovaného svoje prípadné ďalšie prostriedky procesného útoku skôr, nie až na samotnom pojednávaní.

38. V tejto súvislosti odvolací súd opakovane zdôrazňuje, že žalobkyňa nespochybnila tvrdenie žalovaného o tom, že by škoda vznikla aj inak, pretože v meste Košice došlo ku krupobitiu, ktoré poškodilo veľké množstvo vozidiel. Žalobkyňa včas nepredložila svoje protitvrdenie o tom, že na ulici Ovocná v Košiciach a ani o tom nepredložila dôkaz, resp. nenavrhol vykonať konkrétny dôkaz. Bremono tvrdenia a dôkazné bremono na preukázanie jej tvrdenia pritom zaťažovalo práve ju, nakoľko iba ona mohla disponovať informáciou kde by sa v čase krupobitia vozidlo nachádzalo, ak by nebolo odovzdané žalovanému, ako aj s informáciou, že práve na tomto mieste krupobitie škody nespôsobilo. Žalovaná však uvedené skutočnosti neuviedla, ani nepreukázala, preto neunesla svoje bremono tvrdenia a dôkazu.

39. Pokiaľ žalovaná v odvolacom konaní predložila dôkazy- prehlásenia tretích osôb o nepoškodení ich vozidiel dňa 27.6.2019 na ul. Ovocná v Košiciach, ktoré neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie odvolací súd konštatuje, že tieto nespĺňajú podmienky, za ktorých možno novoty použiť v odvolacom konaní. Z vyššie uvedených dôvodov na tento nový prostriedok procesnej obrany v odvolacom konaní nebolo možné prihliadnuť.

40. Novoty v odvolacom konaní sú prípustné iba za podmienok ustanovených vyššie citovaným § 366 CSP, v zmysle ktorého prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a/ sa týkajú procesných podmienok,
- b/ sa týkajú vylúčenia sudcov alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

41. Ustanovenie § 366 CSP má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a 154 CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP.

42. Odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len za splnenia podmienok uvedených v § 366 CSP. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní.

43. Žalobkyňa predložila tvrdenie a dôkazy preukazujúce, že na ulici kde býva krupobitie škody nespôsobilo, až v odvolaní, pričom nepreukázala, že by tieto svoje tvrdenia nemohla bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie a nejde ani o iný z prípadov uvedených v ust. § 366 pod písm. a/ až c/ CSP. Je potrebné tiež zdôrazniť, že v konaní doposiaľ neuviedla tvrdenia týkajúce sa toho kde by v daný deň vozidlo parkovala, ak by nebolo u žalovaného, resp. neuviedla kto a ako vozidlo používal (či vozidlom napr. chodila do práce), preto ani nie je zrejmé, či dôkazy preukazujúce existenciu (intenzitu) krupobitia na ulici Ovocná v Košiciach sú relevantné pre rozhodnutie vo veci.

44. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny vrátane výroku o trovách konania podľa § 387 ods.1 CSP potvrdil.

45. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1,2 CSP. Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná, preto jej nevznikol nárok na náhradu

trov odvolacieho konania, takýto nárok vznikol úspešnému žalovanému, preto odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto rozsudku.

46. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).